

Vanajavesikeskuksen kuntarahoituskausi 2026- 2029

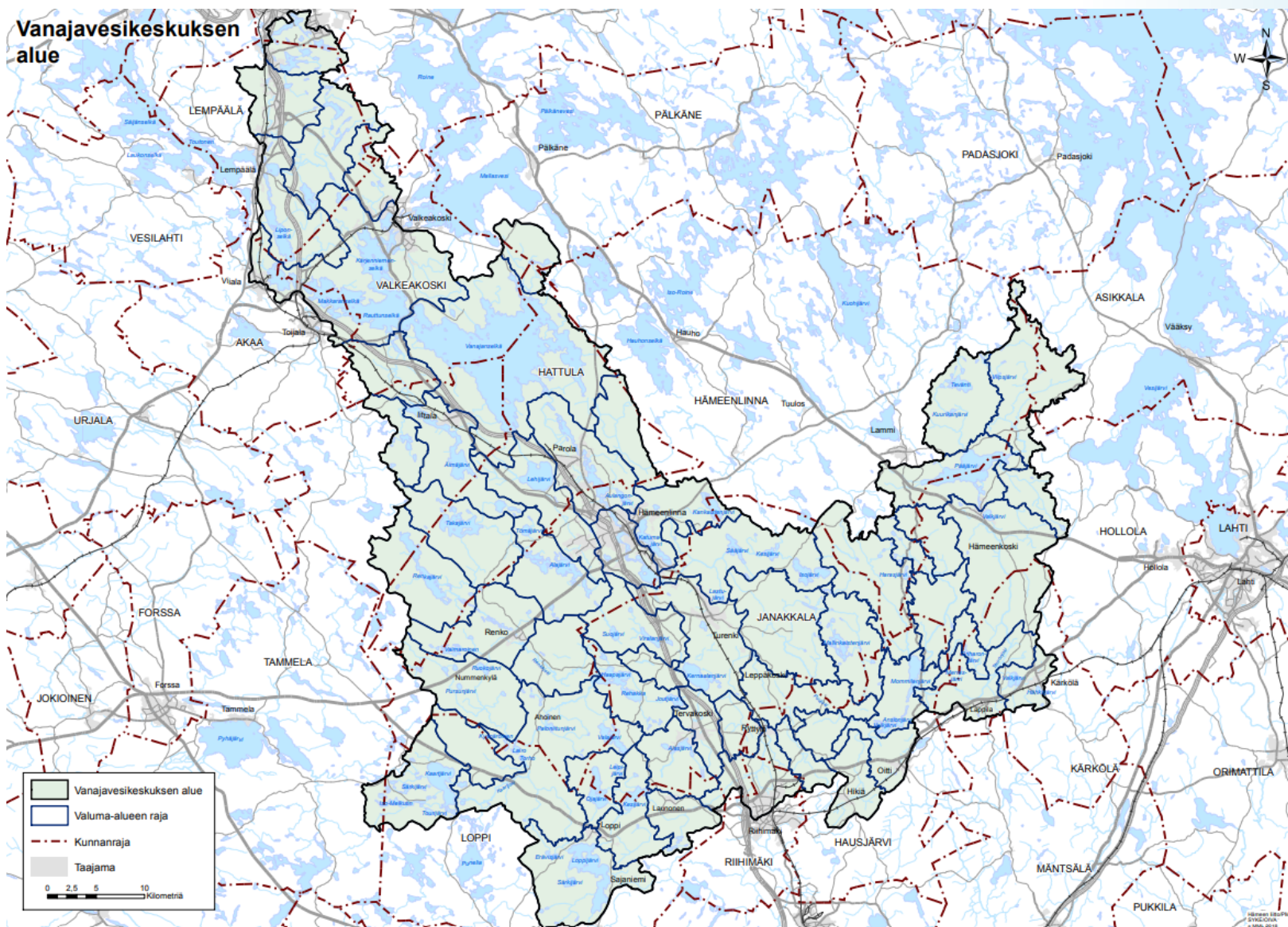
Yhdyskuntalautakunta 12.8.2025

Taustaa

- Vanajavesisäätiö on perustettu vuonna 2012. Vanajavesisäätiö tukee Vanajaveden alueen vesistöjen, ympäristön ja maiseman tilan parantamiseen tähtäävää toimintaa. Vanajavesisäätiö on Vanajavesikeskuksen taustaorganisaatio, jonka tehtävänä on Vanajavesikeskuksen toiminnan turvaaminen. Vanajavesikeskuksessa työskentelee tällä hetkellä neljä vakituista työntekijää ja yksi määräaikainen työntekijä.
- Toiminta-alueen kunnat sekä alueen yritykset/toimijat rahoittavat toimintaa. Lempäälän kunta on liittynyt toimintaan mukaan vuonna 2018 laaditun yhteistyösopimuksen myötä.
- Vanajavesisäätiö on toimittanut Lempäälän kunnalle esityksen osallistumisesta Vanajavesikeskuksen kuntarahoituskaudelle 2026-2029.

Taustaa

Kuntarahoitusmalli ja esitys Lempäälän maksuluokaksi

- Vanajavesikeskuksen toiminnan kehittäminen sekä uusien merkittävien hankerahoitusten saaminen edellyttävät perusrahoitusta, joka mahdollistaa riittävän ja osaavan henkilöstön sekä mahdollisuuden käyttää kunta- ja yritysrahoitusta myös hankkeiden omarahoitusosuutena. Vanajavesikeskuksen toiminta tapahtuu pääosin hankkeiden kautta. Vanajavesikeskus on kotiuttanut vuosittain yli 200 000 € ulkopuolista rahaa lähinnä valtiolta ja EU:lta.
- Lempäälän maksuosuutta esitetään nostettavaksi maksuluokkaan 1 €/asukas ja vuosittainen maksuosuus olisi siten jatkossa 24 854 €. Aiemmissa sopimuskausissa Lempäälä on ollut maksuluokassa 0,5 €/asukas. Elinkustannusindeksi huomioidaan osuuden laskennassa vuodesta 2027 alkaen.

Toiminta

Vanajavesikeskuksen ydintoiminnan teemat

1) Vesienhoito ja vesistöviestintä

- Vauhtia Vesienhoitoon 4 – hanke 2025-2027; suunnitelmissa toteuttaa vesistökunnostus- ja hankeneuvontaa ja vieraslajiviestintää sekä kartoittaa jo rakennettujen vesienhallinta- ja suojelurakenteiden nykytilannetta ja huoltotarpeita
- Vuosittaisten vesienhoitoavustusten myöntämistä jatketaan

2) Monimuotoisuus ja maisema

- Ranta- ja vesiluonnon monimuotoisuutta edistävillä hankkeilla on tarkoitus hakea rahoitusta. Vanajaveden seudulle saatu valtakunnallinen Helmi-keskittymä-status edistää todennäköisesti rahoituksen saamista.
- Lempäälässä mm. Ahtialanjärvi ja Sarvikkaan alue ovat tärkeitä Helmi-keskittymän vesistöjä
- Vieraslajien torjunta on tärkeä osa monimuotoisuuden edistämistä ja ainakin vuonna 2026 on käytettävissä isosorsimo-kasvin torjuntaan osoitettu erillisrahoitus

Toiminta

Vanajavesikeskuksen ydintoiminnan teemat

3) Ilmasto

- Tähdätään taajamien vesien hallintaan äärevämmissä olosuhteissa Vauhtia vesienhoitoon 4 -hankkeen puitteissa
- Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia MTK Pirkanmaan ja Pirkanmaan Metsäkeskuksen kanssa tarjota metsänomistajille esimerkiksi vesiensuojeluneuvontaa sekä rakentaa vesiensuojelurakenteita

4) Ympäristökasvatus ja lähikalan käytön edistäminen

- Tarkoitus järjestää eri teemaisia luontotuokioita Lempäälän esikouluikäisille heidän lähiluonnossaan vuosina 2026-2027
- Lähikalaa lasten lautasille -hankekokonaisuudelle haetaan jatkorahoitusta ELY-keskukselta, jolloin yläkoululaisten kalankäsittely- ja kokkauskurssit tulevat jatkumaan kaikissa Vanajavesikeskuksen toimialueen kunnissa.

Päätösehdotus ja perustelut

- **Yhdyskuntalautakunta päättää, että se osallistuu Vanajavesikeskuksen kuntarahoituskauteen 2026-2029 edellisten kausien mukaisesti maksuluokalla 0,5 €/asukas. Vuosittainen maksuosuus on siten esityksen mukaisella asukasmäärällä (24 854) yhteensä 12 427 €. Lisäksi hyväksytään, että vuosimaksut sidotaan jatkossa elinkustannusindeksiin ja indeksi huomioidaan osuuden laskennassa vuodesta 2027 alkaen.**
- Vanajavesisäätiön mahdollistama yhteistyö vesiensuojelutoimissa on tärkeää. Vanajavesikeskuksen toiminnan myötä pystytään tekemään pitkäjänteistä ja koordinoitua työtä, jolla saavutetaan vesistöjen, ympäristön ja maiseman tilan parantumista.
- Rahoituskaudelle suunnitellut teemat ja toimet tukevat Lempäälän kunnan tavoitteita vesienhoidon, luonnon monimuotoisuuden, ilmastomuutokseen sopeutumisen ja ympäristökasvatuksen osalta. Näitä tavoitteita sisältyy mm. Lempäälän kuntastrategiaan, Lempäälän luonnon monimuotoisuusohjelmaan (LUMO-ohjelma) ja Lempäälän kunnan ilmastotyön tiekarttaan.
 - **Ymmärrämme lähiluonnon merkityksen.** Lähiluonto ja vesistöt ovat kaikkien saavutettavissa ja lisäävät kuntalaisten hyvinvointia.
 - **Olemme kestävien ja rohkeiden ratkaisujen sekä kiertotalouden edelläkävijä.** Energia- ja kiertotalousratkaisujen kehittämisen rinnalla vaalitaan Lempäälän luonnon monimuotoisuutta. Vahvistamme Hinku-kuntana kunnianhimoista ilmastotyötä ja otamme ilmastönäkökulmat huomioon päätöksenteossa.
 - **Vahvistamme Lempäälän asemaa Pirkanmaan matkailukuntana.** Lempäälä tunnetaan vesistöistään. Monipuolisia luontomatkailukohteita koskireiteistä Birgitan polun reitistöön kehitetään aktiivisesti.

Perustelut

- Lempäälän kunnassa on käynnissä kokonaistalouden sopeutusohjelma 2024-2026, jonka tavoitteena on löytää ratkaisut kunnan taloustilanteen heikkeneviin näkymiin. Sopeutustoimet pitävät sisällään myös säästötoimia, minkä vuoksi Lempäälän kunnalla ei ole mahdollista kasvattaa maksuosuuttaan Vanajavesikeskuksen toimintaan esityksen mukaisesti. Rahoituskaudella 2026-2029. Lempäälän kunta voi mahdollisuuksien mukaan varata talousarvioon erillisrahoitusta Lempäälään kohdistuvien hankkeiden ja toimien osalta.
- Lempäälän kunta ja kunnan alueelle sijoittuvat vesistöt eivät kuulu kokonaisuudessaan Vanajavesikeskuksen toiminta-alueeseen. Lempäälän kunta osallistuu jäsenenä myös Kokemäenjoen Vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n toiminnan tukemiseen.

Kiitos!

